

PERIÓDICH SATIRICH,

HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 CÉNTIMS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA

Números atrassats 20 centims.

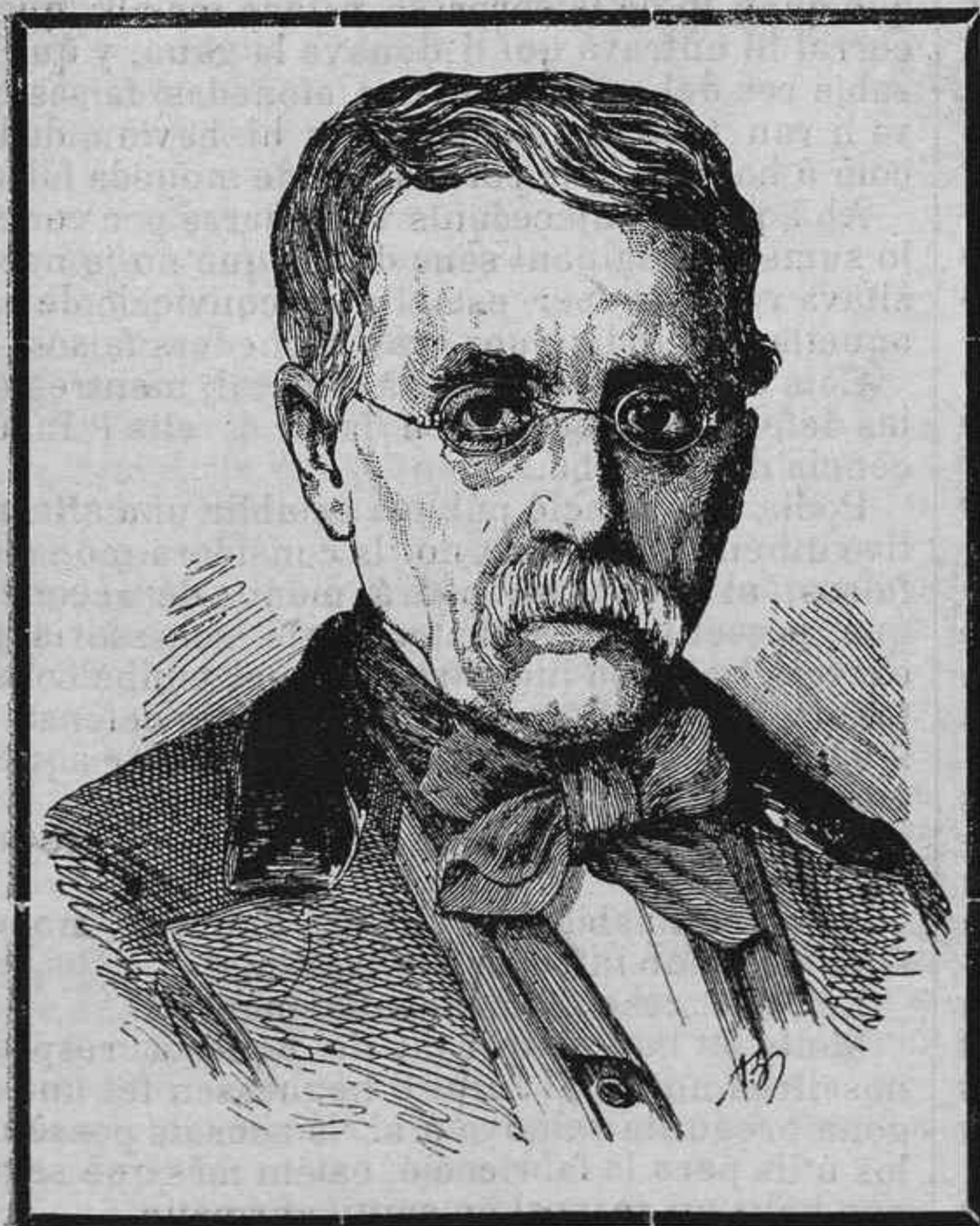
ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.

RAMON VILANOVA.

De la música sagrada
fou un dels primers puntals,
y, ab tot y ser mort, sas obras
son y serán inmortals.

CRÓNICA.

DE LA CASA GRAN A L' AUDIENCIA.

No recordo en quin periódich francès, pero sí tinch present qu' era poch conegut y de circulació escassa, vaig llegir un dia que D. Francisco de P. Rius y Taulet era un dels ídols del partit socialista de Barcelona.

De moment no vaig poder menos de posarme a riure. ¡Idol del partit socialista l' home de las creus y dels calvaris! ¡Sant venerat en los altars del socialisme, l' home qu' en lloch de una corona d' espinas, símbol del martiri, ceneix una corona de marqués, emblema de la desigualtat y de las preocupacions socials!...

—Bah, bah—no vaig poder menos d' exclamar—aquest francès estarà de *rigolade*.

Y no obstant, ara reconech lo meu error.

D. Francisco, després d' estudiar per aristócrata, ara estudia per socialista. O si no 'ls agrada aixís, ho diré en una altra forma: alguns grupos obrers de Barcelona, després d' inclinar-se a las solucions socialistas, se inclinan avuy a las solucions aristocráticas.

No de altra manera pot interpretarse l' exposici ó que han dirigit al govern alguns presidents de societats obreras, reclamant que siga la que 's vulla la sort que cápiga a la proposició Mellado, no 's trega d' arcalde a D. Francisco.

Ab lo qual se 'l declara no tan sols ídol del partit socialista, sinó una especie de Déu, ja que 's desitja que siga etern, inmens, y principi y fi de totas... las obras comensadas.

Entre 'ls 300.000 habitants de Barcelona, no més hi ha un home: D. Francisco.

No més hi ha un caràcter: D. Francisco.

No hi ha més que un arcalde possible: D. Francisco.

Ell ha fet l'Exposició universal. Los expositors que van gastarse 'ls diners en sas luxosas instal·lacions, no van fer res de particular: tot va realisarho D. Francisco. Los visitants de l'Exposició—pochs per desgracia—haurían sigut menos encare, sense D. Francisco, porque 'ls més no anavan allí per veure las instal·lacions, ni per recorre 'ls edificis, ni per disfrutar de la música y dels castells de foch, no senyors... Si hi anavan era sols ab l'esperansa de toparse ab D. Francisco, admirar á D. Francisco y prosternarse inclinant lo cap sobre la pols, al pás de D. Francisco.

Si avuy Barcelona 's trobés en las mateixas condicions que la República francesa, D. Francisco sería, ab més fortuna que l'altre, 'l Boulanger barceloní, y 'ls obrers que per ell suspiran farían més que 'l govern en favor seu. Lo govern l'ha nombrat Marqués: ells lo nombrarían Emperador de la Ciutat de 'n Nyoca.

A qualsevol que no coneiga íntimament la organisió especial de las societats obreras podrá sorprendel l'acte de alguns presidents de las mateixas, despepitantse porque D. Francisco continuhi empunyant la vara. De segur que 'l tal acori no ha sigut prés per tots los associats, segons mana la Santa Mare Democracia... De segur que ni tan sols va sollicitarse l'opinió de aquells pobres obrers, víctimas del treball, mentres l'Exposició 's construía, ó en defecte d'ells la de sas desoladas familias. Aquests, al menos, haurían pogut donar compte y rahó de cóm se compleixen las promesas que se 'ls feren, al ocorrer la desgracia que 'ls deixava en lo major desamparo.

¡Quántas vegadas als postres de un banquet, queyan las llágrimas de D. Francisco dintre la copa de Xampany, al brindar «por los héroes, por los mártires del trabajo!»

Pero está vist, en lo banquet de la vida, los uns rosegan la carn y 'ls altres los ossos Aixís ho imposa lo socialisme de nou encuny... lo socialisme franciscá.

Y encare més: la carn es pèls que no pagan lo convit, mentres que 'ls ossos se destinan als qu' en últim resultat, vullas ó no, haurán de satisfacer tots los despilfarros.

No crech que tardin molt temps los obrers de Barcelona en tastar los fruyts de tanta imprevisió.

Lo que s'ha gastat ha de pagarse, y en últim terme ¿quí ho pagarà? Los obrers mateixos.

L Hisenda municipal viu dels arbitres, dels drets de portas y de altras gabelas que pesan sobre la massa de la població, constituída en sa majoría per gent treballadora. ¿Qué importa una petita temporada de feyna ab l'excusa de conjurar una crisis passatjera, si aquesta feyna s'ha aplicat á un objecte de luxo, sense cap resultat práctic; si mentres los obrers treballavan, los regidors gastavan inmensas sumas en festas y xerinolas?

Donchs tot lo que va gastarse, los comptes dels becos y dels cotxeros, dels pirotécnicos y dels músichs, tot s'ha de pagar á expensas dels barcelonins, y en primer terme dels obrers de Barcelona... que tenen, es veritat, lo recurs de emigrar als pobles vehins... sempre que no se 'ls tallin las alas, per medi de la projectada agregació.

¿No han pensat en aquests resultats inevitables los presidents de societats obreras, que instan la continuació de D. Francisco, al frente de 'l arcaldia?

En tal cas han donat probas de ser molt curts de vista sinó cegos del tot, y no están en condicions de guiar als demés, sinó de demanar que 'ls guihin.

De la Casa gran á l'Audiencia, no hi ha més espay que la p'assa de Sant Jaume. Atravessémla y parlarém una mica del Jurat

Dijous seyan en la banqueta tres individuos, vehins de Tarrassa. Se 'ls acusava de tenir massa afició á la mecánica.

Allá mateix, á la vista del públich hi havia 'ls fòtils que se 'ls van sorprendre: una ferramenta destornillada en forma de máquina d'encunyar; algunas planxas d'arám y hasta una especie de torradora cilíndrica. Tal vegada torravan las pessas de deu céntims, com se torra 'l café, per donárlashi color.

Apesar de que un dels acusats al ser sorprés de nit transportant las pessas de la máquina sobre un bayart, va confessar de plá que fabricavan moneda falsa, que havían fet uns 120 duros y que se 'ls havían repartit ab l'altre individuo que duya 'l bayart y ab l'amo de un corral de cabras de ahont extreyan aquells objectes; apesar de una confessió tan grave, en l'acte del judici 's tancá á la banda, dihent que no 's recordava de res *ensolutament*

Lo seu company del bayart se limitá á dir qu'ell no sabia lo que duya y que l'altre li havia demanat per favor que l'ajudés.

Y en quant al amo del corral de cabras digué que quan lo de la sorpresa estava malalt; que al corral hi entrava qui li donava la gana, y que no sabia res del assumpto. Las monedas falsas que se li van trobar al calaix, las hi havían dadas, com á bonas... ¡Ne corre tanta de moneda falsa!..

Ab aquests antecedents va donarse per conclós lo sumari imaginant sens dupte que no 's necessitava res més per establir la convicció de que aquells tres individuos eran moneders falsos.

Com á tals los considerá 'l fiscal, mentres que las defensas invocaren en favor d'ells l'insuficiencia de la proba.

Podía l'acusació pública establir una alternativa dihent: si 'l Jurat no 'ls considera moneders falsos, al menos no podrá menos de reconeixre que possehían los instruments necessaris per exercir la ilícita industria, lo qual també constituheix delict. Lo mateix podía dir la defensa. Ni l'acusació, ni la defensa varen formular aquesta atenuant.

De manera que als Jurats no se 'ls féu més que una pregunta:

«¿Son culpables de haver acunyat moneda falsa de valor inferior á la legítima?»

Lo Jurat responguè negativament.

Molts s'han extranyat de aquesta resposta: nosaltres no. Si al Jurat li haguessen fet una segona pregunta relativa á si 'ls acusats possehían los ú'ls pera la fabricació, estém més que segurs que haurían respost en sentit afirmatiu.

Pero se 'ls posá en l'alternativa «ó tot ó res», y sigué res.

¿Parla aixó en contra de la popular institució? De cap manera. Los jurats obrarian á conciencia, aixís ho hém de creure.

Pero la lley imposa tals trabas y revela tals

desconfiansas, que 'ls jurats están cohibits, casi impossibilitats d' expressar lo sèu criteri dintre de un *si* ó un *no* categòrichs, úniques manifestacions que se 'ls permeten. En tot delictè hi ha sempre tals circumstancies, que no basta una pregunta sola pera resumir-lo, y si 's dona 'l cas de que aquesta pregunta compregua 'l major grau del delictè y 'l Jurat no tè la convicció moral en aquest sentit exclussiu, per més que compregua qu' existeix un delictè inferior, dirá que *no*; pero dintre del pap li quedarà alguna cosa que no li deixan expressar.

En aquest cas ja no brilla la justícia, sinó la sorpresa, l' acás ó tal vegada l' habilitat.

Tal com está la ley no hi ha dupte que 'l Jurat nos tè reservadas moltes sorpresas. La opinió dels individuos que 'l compongan estarà sempre cohibida pèl rigorisme de la ley de procediments y per la forma estreta de las preguntas. Sería precis que 'l president tingués pera formularlas tal latitut, que no quedés omittida la més petita de las circumstancies que 's desprenen de tot delictè, formessen ó no part de las conclusions de l' acusació ó de la defensa. De aquesta manera la veritat resplandiría y la conciencia dels jurats podría esplayarse.

Y no 's donaría 'l cas de avuy de que un' altre Jurat ha de revisar lo veredictè del primer, y de que 'l digne president que al resumir lo debat digué: «Obréu en conciencia; reconoguéu la culpabilitat dels acusats, si 'ls creyéu culpables, ó la sèva innocència si 'ls creyéu innocents», acceptés luego la petició del fiscal de que 's nombri un' altre Jurat, ne podentse avenir al veredictè exculpori.

¿Llavors á qué la recomendació condicional en favor de la innocència? Es que la ley tan atenta á las fórmulas, imposa al president la obligació de fer un resum imparcial del judici, y ja no sería imparcial sinó compregués los dos termes: ó la culpabilitat ó la innocència.

¡Sempre las fórmulas cohibint la expontaneitat del acte!

Acabém ja

Algun periódich s' ha fet eco de certas imperfeccions de forma que s' han observat en los dos judicis celebrats fins ara. En primer terme es sensible que 'ls Jurats tingan d' estar drets,

AQUELL BATEIG...

Ara sí que don Francisco, després d' aquest padrinatge, ja podrá ben dir que ha fet tots ¡tots los papers del auca!

durant las operacions enutjosas del sorteig, y es més xocant, en quant en aquell acte tothom séu, inclús lo mateix acusat.

En segon terme ofereix un contrast desagradable, que mentres lo tribunal de dret ocupa aparatosos y cómodos sillóns, se destinin als Jurats modestas cadiras de palla. ¿Es que á l' Audiencia no hi ha prou mobiliari pera dispensar als Jurats la consideració externa que 's mereix tot tribunal de justícia, siga colegiat, siga popular? En aquest cas res hi perderian los Srs. magistrats en renunciar als sillóns y adoptar las cadiras, pagant aixís un tribut á la igualtat, inseparable companyera de la justícia.

P. DEL O.

LA MEVA GLORIA.

SONET.

Per més que fassi versos tot lo día;
y l' Univers enter, mon nom alabi;

per més que 'm considerin com á sabi,
(¿vritat que soch modest?... ¡Ves qui ho diria!)
per més que soch un home de valia
y may rébi del món un sol agravi;

per més que 'l mèu talent, ja may s' acabi,
no 'm causa res de aixó cap alegríá.

Ja sé que parlará de mí la Historia;
que quan mori tothom ne tindrà pena
perque soch un gloria verdadera;

més ¡ay! Jo no la vull aquesta gloria...

La Gloria que jo vull... es una nena
que viu al segon pis, y es sabatera.

LLUÍS SALVADOR.

LA GRAN FESTA.

¡Demá passat, demá passat es lo día memo-
rable!

A horas d' ara, tots los que *cometen* versos y
altras barbaritats parescudas, no parlan de res
més que dels ditxosos *Jochs florals*.

Lo qui més y 'l qui ménos, tots s' exclaman
contra la perversitat dels homes y las injusticias
dels *set mantenedors*.

—Lo qu' es jo —diu un que porta 'ls cabells á
coll-y-bé y 'l barret aixófat per fer més poeta —

puch dirho ab tota la boca: m' han fet una verda-
dera marranada.

—Més grossa que la que m' han fet á mí, no es
pas possible—respón un altre del gremi.—¿Sabs
quántas composicions havia tirat jo? Cinquanta
dugas. Era la feyna de tot un any. Cada diumenje
á la tarde en lloch d' anármén al teatro ó al café,
m' he estat á casa escribint versos y poesías y
cosas aixís. Hi tenia de tot: baladas, albadas, pre-
garias, idilis, romansos...

—Lo consistori no está per romansos, á la
qüenta. Jo també n' hi tenia dos ó tres, molt bo-
nichs per cert, y tots m' han sigut carbassejats.
Pero encare aixó es lo de menos. Lo que 'm su-
bleva y m' irrita es que, á pesar d' haver seguit
al peu de la lletra los consells que un mestre en
gay saber m' havia donat, tot ha sigut inútil.

—¡Ah! ¿t' havian donat consells?

—Si. Un — que no vull dir qui es — va dirme un
día: Noy, tú tens molta disposició y farás carre-
ra; pero si vols guanyar premis als *Jochs*, es ne-
cessari que usis algunas paraulas antigüas y que
escriguis ab e...

—¡Oh! Aixó també ho he fet jo: figúrat si ho he
fet, que una de las composicions tiradas comensa
aixís:

«Ere le nene més belle
de les nenes de le terre;
ses perpelles eren negres,
les quebells sembleven sede...»

No hi ha cap vocal que no sigui la e. Y
á pesar d' aixó .. res; ni un trist según
accésit.

—Lo més bonich es que aquests que se
'n portan los premis no més hi tenen du-
gas, tres ó quatre composicions...

—Pero son de l' olla, y ells ab ells
¿sabs? tots s' ajudan.

—Está vist que avuy, l' home que no
sab intrigar, no prospera. .

—La poesia está deshonrada... ¡No hi
ha remey!—

Formant contrast ab aquestas lamen-
tacions, dona gust sentir los crits de vic-
toria que llensan los poetas triunfants,
que per primera vegada alcansan alguna
distinció.

L' un escriu á la seva familia, que viu
més enllá de Tremp, recomanantli que
baixi á tota pressa pera assistir diumenje
que ve á la gran festa y veure com lo cri-
dan y li donan un paper caragolat y l'
aplaudeixen.

L' altre ja ha fet deu viatjes á casa 'l
sas're tement que diumenje al dematí no
li tindrà acabat un traje que vol estrenar
pera presentarse més decorosament á
Llotja.

Hi ha autor premiat que desde punta
de día fins que la són lo rendeix, se pas-
seja per Barcelona mirant á dreta y es-
querra com un esperitat y deturant á tots
los coneguts que veu:

—¡Hola, senyor fulano!—diu, cridant
de una hora l' uny—¿que vè de casa pot-
ser? Encara no las tenim las invitacions.

—¿Invitaciones? ja veurá; ni vinch de
casa de vosté ni s' quinas invitacions vol
dir...

—¡Ah, dispensi! M' ho pensava. ¡Com
nosaltres, los autors premiats, tenim cert
número de papeletas y son tan buscadas,
me creya que...

Un regidor dels que 's prenen
lo seu carrech ab més pit:
quan hi ha una discussió séria...
ell se la escolta adormit.

UN MES DE ABRIL BOIG.

Ha fet fret, ha fet calor
ha plogut, ha pedregat,
ha usat vanos y parayguas...
¡sòrt que al últim s' ha acabat!

—¡Ah! ¿ha sigut premiat vosté? ¿qué també havia exposat alguna cosa?

—No 's tracta de la Exposició, sinó dels *Jochs florals*. Hi guanyat un premi y un accésit, y si vostés volguessin venirhi, tal vegada...

—¡Hombra! Ho sento; hi vindríam ab molt gust, pero cabalment diumenje aném á dinar á Vallvidrera... ¡Será un altre any!..

—¡Si Dèu vol!—

La veritat es que 'l entusiasme que avants hi havia pera assistir á la famosa festa dels *Jochs florals* ha minvat bona coseta.

Una de las més poderosas causas d' aquest refredament es que al món tot se gasta y passa de moda.

Després hi ha la circumstancia de que com avuy se fan *Jochs florals* ab tanta freqüencia, pues no hi ha poble ni poblet que per la festa major no celebri 'l seu certámen literari corresponent, los aficionats ja n' están tips, y no son poch los que, parlant de la solemnitat que hi haurá passat demá á Llotja, diuhen ab la més espantosa irreverencia:

—¡Psé! Es una cosa pèl istil d' alló que van fer á Viladecabras, quan hi vam anar per Santa Magdalena!..—

Pero lo pitjor de tot y lo que més justifica 'l desvío que molts experimentan per aquesta pin-

toresca festivitats, es lo que deya un á qui donavan una papeleta per anarhi:

—Mil gracias: guárdila per algú altre. Ja sé massa lo qu' es aquesta broma. ¡No dich jo! Resignis á dinar molt aviat... ó molt tart; vaji fins al Pla de Palacio, ab la seguretats de que, per dejorn que hi vaja, ja trobará la sala plena; sufreixi calor y trepitjadas, total ¿per qué? Veurá una pila de senyors assentats dalt d' un tablado y un gran silló cubert ab un dosser y rodejat de verdura; sentirá un senyor que llegeix, sentse entendre qué diu; observarà uns joves que s' aixecan y van á buscar una senyora acompanyantla fins al gran silló y... pari de contar. No sentirá ni veurá res més: la distancia y las condicions del local li impedirán sentir lo que 's diu, y las senyoras, las finas y ben educadas senyoras que seurán davant de vosté, se cuydarán de taparli la vista, enfilantse dretas á dalt de las cadiras cada dos minuts, fregantli 'l polisson pèls nassos com si vosté fos un estaquirot y 'l ser senyora dispensés de tenir una mica de compostura y respecte als demés... ¡Y per tot aixó 'm convida als *Jochs florals*! Ho repeteixo: moltas gracias: mal per mal... val més anar als toros.—

La pintura podrá ser una mica carregada; pero en lo fondo hi ha una pila de veritats.

Sobre tot aixó de las senyoras y las cadiras, es d' un realisme desconsolador.

L' any passat, en que per lo extraordinari y *reyal* de la festa vaig volguer donarme 'l gustarro d' anar als *Jochs florals*, tenia al davant meu varias senyoras, molt ben vestidas, molt finas y molt enjoyadas... lo que 's diu unas senyorassas.

Pero tot aixó no impedia que cada dos per tres, encare no veyan en lo tablado de la presidencia algún moviment ¡pala! ja se m' enfilessin de las cadiras, aparedantme la vista ab una muralla de farbalans de seda.

Un senyor que las acompanyava tenia la prudencia de no moures d' assentat; pero una d' ellas, sens dupte per tréureli la llana del clatell, reparant que 'l fulano no gosava alsarse, va dirli una vegada, estirantlo per la solapa:

—¡Puja aquí dalt, tonto!—

—Va ser la primera vegada que hi sentit dir á una senyora, en públich y en veu alta, *puja aquí dalt*.

A. MARCH.

HUMORADAS.

Ab ulls de cel y quinze mil pessetas,
cabell rós y una casa á la Gran-via,
cos tornejat y abono á 'n lo tramvia,
péu bufó, má petita y dos torretas,

¡qué n' es de angelical, de pura y maca
la noya que du plena la butxaca!

Mil sabis reunits en un Congrés
parlaren molt y no digueren res.

¡Tot sol me 'n rich de pensarhi!
guardant ab loca porfia
tancadas dintre un armari
las flors que 'm dares un día,
mon quarto avuy semblaría,
la tenda d' un herbolari.

Es lo cor de la dona prostituida
l' encetall del capdell de la mentida.

Dona un raig dels que 'l sol vessa
quan per un prisma atravessa,
set colors elementals;
y la virtut més honrada,
per la rahò garbellada
te set pecats capitals.

Quan una nena passa á senyoreta,
lo dimoni prepara la forqueta;
y quan de senyoreta 's fa senyora,
s' obra l' infern y corre cap á fora;
puig tèn tot matrimoni dins del llit
lo seu corresponent mal esperit.

De ta casa prou sabia

UN MATRIMONI COM N' HI HA POCHS.

Van casarse... ¡qué sè jo!
lo menos fa ja mitj any,
¡y encara van sempre junts!
¿No es vritat que sembla extrany?

que cap era fumadó',
y no fumant tú, ni jo,
ni tos pares, ni ta tía,
esplicam perquè aquell día,
quan jo era 'l tèu currutaco,
quan jove, elegant y maco (*)
vaig besarte ab ansia loca,
esplicam ¿perqué ta boca
tenía gust de tabaco?

FOLLET.

TOROS.

La segona corrida dels xitxaretlos sevillans no
valgué de molt la primera.

Lo públich demaná 'l cambi de algun toro, pro-
movent un gran escándol.

La lidia resultá fatigosa y pesada.

Per demá passat s' anuncia la primera corrida
formal de la temporada.

Toros de Cámara, á cárrech de Carmona, 'l cé-
lebre Gordito, l' home més sandunguero que s'
ha colocat may davant de las banyas de un toro,
y del jove Fabrilo, qu' está en lo comens de sa
carrera y que porta grans desitjos de lluhirse y
de prosperar.

No faltarem á la plassa.

PEP BULLANGA.

LLIBRES.

LAS CONSECUENCIAS.—Novela de D. ANTONI CA-
RETA Y VIDAL.—Coneixíam al Sr. Careta y Vidal
com autor de poesías y de quadrets de costums no
desprovistos de mérit, mérit més singular y apre-
ciable tenint en compte qu' es lo Sr. Careta un
obrer que 's déu á sí propi tot lo qu' es en lo camp
literari. Gracias á una afició persistent, á un es-
tudi constant y á molt bonas disposicions de in-
geni escriu ab notable correcció y sas obras se fan
llegir ab agrado.

La novela que tenim á la vista resum las quali-
tats del escriptor. Hi ha en ella cert encongiment,
certa falta de valor per embestir los vicis socials
y fustigarlos, cert bany de color de rosa que dona
al llibre un ayre de parentiu ab las agradables
narracions de Trueba y de Emili Sonvestre.....
Totas las planas de la novela respiran honradés,
y á despit del assumpto—un pobre hòrt, que per
no possehir un nom no pot casarse ab la qu' es-
tima y va en busca dels seus pares—á despit de
aquest assumpto, qu' en altrás mans sería potser
escabrós, en las de Careta resulta idiliach, pudo-
rós y tan optimista, que fins las nenas més reca-
tadas poden llegir la novela, sense perill de rubo-
risarse.

(*) Ella m' ho deya.

NO 'S POT DIR BLAT...

Ara regaré 'l jardí
y aixís sempre estaré vert...

¡Ilusiones engañosas,
livianas como el placer!

Lo Sr. Careta demostra més habilitat en lo desenrotllament de l' acció, qu' en l' estudi dels caràcters y no perque no sápig pintarlos, que alguns, com lo manxol Bayoneta y 'l simpátich jardiner Joseph Rossinyol están delineats ab destresa y tenen verdader caràcter; pero la majoría dels restants personatjes responen més á la manera del autor que al estudi psicológich: son més aviat creacions literarias que sers de carn y ossos, á la moda naturalista avuy en boga.

En las descripcions dels sitis en que 's mouhen los personatjes hi hem notat també pobresa de color y de relléu, sens dupte perque l' autor se preocupa m s del moviment del drama que del escenari en que aquest se desarrolla.

Lo moviment: aquest es lo secret de la novela del Sr. Careta. L' historia del bört en més de quatre ocasions interessa vivament: desde que 's véu despedit pèl que ha de ser son sogre fins que, després de una llarga odisea, logra trobar á sos pares; las escenas que tè ab sa mare adolorida y 'l felís desenllás de sas angunias y desventuras son elements que donan á la novela un interés continuat y que fan sa lectura sumament entretinguda.

Respecte al llenguatge revela 'l Sr. Careta un cuydado tan extremat, una pulcritut tan extraordinaria, que algunas vegadas, principalment en los diálechs, cedeix en detriment de la naturalitat. Tot lo que ab aixó guanya la gramática ho perden la expressió y 'l colorit.

Un detall. ¿Per qué 'l Sr. Careta 's mostra tan enemich de las paraulas terminadas en *o* breu? ¿Será perque se semblan massa á las paraulas del idioma castellá, que tan abunda en ellas? No podém atribuirho á res més..... ¿perque qué li poden haver fet aqueixas paraulas al Sr. Careta,

per proscriurelas sistemáticamente?... Y ho fa ab tal ardor qu' en lloch de *fotógrafo*, diu *fotograf*; *jays* en lloch de *jayos* (plural viu y usat en tot Catalunya) y hasta diu *auts* en compte d' *autos*.

Resumint: la novela del Sr Careta, sense ser un llibre de primera forsa, revela un escriptor dotat d' excelents condicions y embellit per una imaginació fértil y es digne de l' atenció de la crítica y de trobar en lo públich una acullida honrada y franca.

NO FORNICAR, per M. Martinez Barrionuevo.— Com ja saben los nostres lectors, lo conegut escriptor malaguenyo Sr. Barrionuevo vé publicant una serie de noveletas basadas en los preceptes del *Decálogo*, havent obtingut fins ara totas ellas una acullida molt favorable.

Pero sens dupte, ab tot y haver sigut gran l' éxit de las cinch primeras que han vist la llum, l' última las eclipsará á totas.

Lo sisé manament de la lley de Deu comprén una materia molt espinosa. Es tan difícil desarrollar lo tema *No fornicar*, que pochs son los que abordan l' assumpto sense relliscar y anársen rodolant per una pendent grossera y materialisada.

Tocar, pues, aquest punt conservantse dintre 'ls límits del decoro y la pulcritut, es una empresa poch menos que impossible.

A pesar de aixó, Barrionuevo ho ha conseguit. Lo sèu *No fornicar*, tot y donant voltas al sisé manament, no cau may en lo lúbrich. Al contrari: l' autor, ajudat per la sèva poderosa fantasia, ha ideat una acció hermosíssima, atractiva, espiritual, que aparta 'l pensament de la materia y 'l porta á navegar pèls mars del infinit.

L' assumpto del llibre son los candorosos amors de dugas tendras criaturas, un nen y una nena,

Julio y Palita; aquell nascut en riquíssim bressol; aquesta filla de pares pobres y cruels y recullida per caritat en la casa del primer.

Lo carinyo, la passió que 'l contacte engendra en las dugas criatures, es tot un idiili: idili que acabaria per tenir lo seu coronament fatal y lògich, si 'l destino... y la voluntat del autor no arreglessin las cosas de tal manera, que avants de que la infantil adoració dels neus se converteixi en amor de veras, vè la mort ab la seva dalla y ¡zas! sega la poncella sense deixarla arribar á flor.

Detallar las bellas de la novela es difícil y casi bè innecessari. Tothom sab com escriu lo senyor Barrionuevo y l' encant especial que avalora las sevas obras.

Per xó totas logran l' aplauso públich y son llegidas ab lo mateix interès ab que segurament se llegirá la seva última, *No fornicar*.

Apart del mèrit literari, lo tomet es sumament simpàtic y elegant, y está imprès ab una llimpia que convida á llegirlo.

De modo que, en resúm, podrém dir:

Es una novela que l' autor ha escrit bè y que l' editor no ha vestit malament

ALTRES PUBLICACIONES REBUDAS.

La Bruja.—Zarzuela en tres actos, en prosa y verso, original de *Miguel Ramos Carrión*, música del *Maestro Chapl*.—En la secció de *Teatros* nos ocupém del estreno de aquesta obra á Barcelona.

Exposición de trabajos llevados á efecto por la Cámara de comercio española de Argel durante el año 1888.—Es una memoria plena de datos que 's recomana á l' atenció y al estudi dels productors catalans.

L' *Avens*.—Número 4.—Conté un sumari variat: *Apeles Mestres* (ab un notable retrato del artista), article suscrit per *Roca y Roca*.—*Lo rellogge de sol de ca 'n Pausas*, bonich article de costums de *D. G. Vidal Valenciano*.—*Lo Gitano*, balada de *Apeles Mestres*.—Revistas teatral y bibliogràfica; apart dels folletins que comprenen l' *Anuari bibliogràfic catalá* en 1888 y un plech del *Tractat de astrologia*, fet per ordre del rey Pere del Punyalel.

RATA SABIA

ESTREMS.

I.

Lo mes comensa,—¡quina tabola!
tinch setze duros,—vaig cobrá ahí,
Demá m' escapo—de la oficina;
curta es la vida—¡vull divertir-m!
cap á Valcarca—ó bè á Pedralbes
ab la xicota,—¡qué estaré bè!
¡Bueno es el mundo!—¡sí, bueno, bueno!
es á dir bueno,—quan hi ha diners!..

II.

Lo mes s' acaba—¡quina tristesa!
la dispesera,—diu vol cobrar,
y á més lo sastre,—la planxadora...
¡veyám si al últim—me pegarán!..
Cobro vint duros,—y 'n dech quaranta,
y ja 'ls inglesos—no esperan més...
Malo es el mundo,—sí, malo, malo...
es á dir malo,—sense diners!..

A. LLIMONER.

PRINCIPAL.

En lo drama *Lo sublime y lo vulgar* hem tornat á veure en lo Sr. Vico l' actor genial dels brillants triunfos del passat istiu. Impossible interpretar ab més calor, ab més foch, ab més passió aquell home d' envoltura tosca y de ánima sensible, un dels millors tipos del teatro d' Echegaray.

Perfectament secundat pels restants artistas, especialment per Ricart Calvo, tingué Vico una gran ovació.

No s' enganyá ni 'ns enganyá la premsa de Madrid al parlar del drama *El caudillo de la cruz*. La disbaratada creació del Sr. Ferrer y Codina, que fa del héroe la llegenda catalana una especie de Otelo de melodrama, ha sigut vestida ab gran galanura de versificació pèl distingit poeta Sr. Zapata, y es interpretada de una manera admirable pèl Sr. Vico, qu' en l' acte tercer, sobre tot, té moments en qu' está arrebatador. ¡Tant cert es que no hi ha obra dolenta en mans de un bon artista!

Quan al final del acte tercer, lo públich entusiasmat feya alzar lo teló quatre ó cinch vegadas, lo Sr. Vico, adelantantse fins al prosceni digué:

—El Sr. Ferrer y Codina no está en el teatro.

Y una véu del galliner respongué:

—Ni falta que hace.

No pot formularse un comentari més just, ni pot determinarse ab més exactitut la verdadera significació dels aplausos dedicats al actor exclusivament.

Entre 'ls demès intérpretes del drama se distingiren los Srs. Calvo, Donato Jimeno, y Perrin, qu' es un actor jove y de molts esperansas.

LICEO.

¡Havía de ser *Carmen*, com en la temporada anterior, l' ópera més ajustada, la més agradable, la de millor conjunt de las que s' han posat fins ara!

¡Y qué bè hi está la Frandin!... ¡Y en de Marchi? ¡Hermosa parella! Totas las situacions de la producció alcansan un gran relleu, gracias al mèrit dels dos artistas, que dominan per complert sos respectius personatjes. L' acció, la música, la expressió y 'l cant de *Carmen* y de *D. José* res deixan que desitjar.

Una debutant: la Srta. Brambilla que 'ns ha fet apreciar tot lo valor, tota la delicadesa del simpàtic paper de Micaela. Val la pena de sentirla.

Lo torero qu' es avuy lo Sr. Bach fa tot lo que pot dintre de sas facultats algún tant limitadas, y 'l Sr. Riera que ja 'ns havia agradat en *Lohengrin* demostra positius progressos, en la carrera que tot just comensa.

Ab tals elements surt una *Carmen* de primera: los coros y l' orquesta, aquesta sobre tot, fa primors obedient á la batuta del mestre Goula, á qui li cabrá la gloria de haver fet trabar relacions á l' ópera de Bizet ab lo públich de Barcelona, relacions que serán íntimas y duraderas.

Del *Trovador* no cal parlarne: á despit de la Borelli que féu una Leonora hasta allá, de la Leonardí que res deixá que desitjar en lo paper de

¡MAIG!

¡Mes, ay de los cors,
que 'n son eixas noyas
la mès ricas toyas
del mes de las flors!

(J. A. CLANÉ).

Azucena y de 'n Laban que interpretá magistralment lo Conde de Luna, l'obra caygué per obra y gracia del tenor, dotat de una véu engolada, contra la qual se rebelá 'l públich de las alturas.

La representació 's convertí en una corrida de tenor.

¡Quín solfejat, Verge santa!

ROMEA.

Judas, casi sense interrupció

Y á propósit de l'obra de 'n Soler: lo rector dels Angels ha sortit á la defensa de la ortodoxia del poema *Judas*.

Gran cosa es saber que al anar á Romea no incurrim en lo desagrado de la Iglesia.

Pero jo, autor, francament, pèls resultats materials, m'hauria estimat més una excomunioneta —per petita que hagués sigut— que no un elogi, y hasta me l'hauria estimada més que 40 días de indulgencia.

Aixó son gustos.

ESPANYOL.

L'aplaudida companyia valenciana ha sigut substituïda per la companyia infantil del Sr. Bosch. Fent gala de una gran precocitat representaren dissapte y diumenje *Los sobrinos del Capitán Grant*, que essent desempenyats per artistas tan homeopàtics sembla que haurían de titularse *Los sobrinos del Capitán Petit*.

Sigueren molt aplaudits, principalmet la bailarina Joaneta Bernabéu nena de sis anys, qu' es una monada.

TIVOLI.

La Bruja, es, sens dupte, l'aconteixement teatral de la senmana.

La tal sarsuela, encare que d'argument una mica trasnotxat y no poch ignocent, está desarrollada ab perfecte coneixement dels efectes escénichs, abunda en situacions teátricas y musicals, té personatjes com lo de *Tomillo* pléns de vida, y no careix de interés en son desarrollo.

Ramos Carrión demostra una vegada més que

GUARDA-BOSCOS.

Com la cassa está prohibida fins que passi la calor, l'home vigila, per veure si cassa... algun cassador.

no tè avuy competencia en lo teatro lírich castellá: sab apoderarse del públich, sab entretenirlo agradablement y lo que val tant ó més que aixó: sab proporcionar al compositor ocasións de lluhiment.

Al mestre Chapí lo llibre de la *Bruja* li ha vingut que ni baixat del cel, per escriure una serie de pessas inspiradas, agradables, plenas de color y embellidas constantment per una instrumentació elegant, fluida y variada.

En l'acte primer, apart del preludi y de una bonica balada morisca sobresurten lo terceto del reso esmaltat de bonas sortidas cómicas que provocan inevitablement la hilaritat del públich; una romansa de tenor, un quarteto sumament original, un duo de tenor y tiple y per fi de festa una jota animada, viva, fogosa, que fa aixecar al públich de las butacas.

En l'acte segon se fa repetir lo coro dels jugadors de pilota, sumament típic, distingintse també un zortzico interromput per l'arribada dels Inquisidors y 'l gran duo y concertant del segon quadro, en quals pessas se coloca Chapí á la altura dels compositors eminents.

Descartant del acte tercer la retreta, qu' es una pesa vulgar encare que no del tot desprovehida de caracter, queda un bonich coro de novicias, l'escena del exorcisme qu' es molt picaresca y 'l terceto de las bruixas, una de las pessas més típiques de la partitura, y que produheix un efecte extraordinari.

La sarsuela, destinada á durar molt temps en la cartell, está intepretada de una manera notable per las Sras. Soler di Franco, Fabra y Guerra y pèls Srs. Bergés y Guerra, (aquest últim fa una creació del paper de *Tomillo*) y ha sigut posada en escena ab decoracions pintadas expresament y bonich vestuari.

Tot fa creure que al menos per espay de algún temps *La Bruja*, digna sucesora de la bona sarsuela castellana, será un dich oposat á las insanitats y bestiesas de que s'alimentan principalment los teatros per horas.

NOVEDATS.

L'altre dijous s'estrená en aquest teatro una pesa castellana, original del conegut escriptor Sr. Figuerola Aldrufeu que 's titula *Trofeos masculinos*.

Si no estém mal informats, l'obra en qüestió es una refundició d'un juguet catalá del mateix senyor Figuerola, estrenat temps endarrera.

Encare que algunas escenas pecan de llargas y que l'argument no tè la solidés necessaria, hi ha en *Trofeos masculinos* varias situacions cómicas que fan la obreta atractiva y agradable.

Lo desempenyo, á cárrech de las Sras. Maiquez y Sala y 'ls senyors Capdevila, Pigrau, Parreño y algún altre, fou bastant acertat.

Al final, l'autor va ser cridat á las taulas; pero no 's presentá.

Tambè s'ha posat en escena á *Novedats* una obra anys ha no representada á Barcelona: *La Patizamba*.

Es una dramasso procedent del francés, plé de grans efectes y de situacions que interessan y conmuehen, sense cansar may al espectador.

L'èxit que l'obra alcansá diumenje á la tarde fou estrepitós, repetintse 'l vespre en progressió ascendent.

Parlar del desempenyo sería llarch, perque es

un' obra en que hi surten *la mar* de personatjes: bastará, pues, consignar que la senyora Mena feu una protagonista com no pot ferse millor, que 'l Sr. Tutau se portá com un home y que tots los demés van secundarlos ab discreció y voluntat.

La Patizamba portará gent llarga á *Novedats*: diumenje á la tarde torna á representarse.

CATALUNYA.

La sarsuela-revista *Al pan pan, y al vino vino* es una obra lleugera, tan lleugera que ab tot y entretenir, mentres se representa, apenas deixa recort un cop terminada la representació.

De la música se distingeix una garbosa americana plena de picantó y de malicia.

Dimecres va estrenarse *Ua vaso de agua* y per dissapte estava anunciat l' estreno de *La iluminada*, parodia de *La Bruja*. De las duas produccions hauré de parlarne la senmana próxima.

CALVO Y VICO.

Estrenos: *Nicolasito* y *Las virtuosas*.

La primera es una pessa frívola; la segona una revista com tantas altras que avuy per avuy se representan, buscant en va un éxit com lo que va obtenir *La Gran Via*.

La companyia del senyor Lopez conquista en l' una y l' altra, 'ls aplausos dels concurrents á aquest teatro.

Y depassada una advertencia al Sr. Lopez, qu' es un artista apreciable

¿No podria suprimir aquell paper tan lleig ab que casi sempre ha de taparse 'l bigoti? A un actor, y més á un actor cómich com ell hauria de imposárseli la obligació de anar afeytat, única manera de caracterisarse adequadament.

CIRCO EQUESTRE.

Demá s' obra, completament restaurat, y ab una companyia numerosa y variada.

La senmana entrant donarém compte tan del local com dels principals artistas.

ESTRENOS Á FORA.

Al Vendrell s' ha posat en escena una revista local de actualitat fitulada *La cuestió del Born*, deguda á nostre amich, lo notari de aquella vila D. Jaume Ramón y Vidales. Sembla que ha sigut rebuda ab molt agrado per aquell públich, alabant tothom la discreció del autor.

*** A Manresa s' ha estrenat també ab éxit un drama patriótic titulat *Un mártir de Puigcerdá* degut á la ploma del jove poeta de aquella ciutat D. Mariano Fius y Palá.

Doném ab gust la noticia de aquests aconteixements perque ningú puga creure que siguém partidaris de la centralisació teatral.

N. N. N.

«A DIOS REZANDO...»

—Vaja, Rita, ja m' irrita que 't distreguis tant.

—Mamá,

si estich resant.

—¿Vols callá?

—Li dich que sí.

—Vamos, Rita,

si t' observo!

—(¿L' haurá vist?)

—Aixó no está gayre bè.

Repassa la Passió de Nostre Senyor Jesu-Crist.

—Je ho faig, mamá.

—La senmana

santa, s' ha d' aprofitar resant, si una 's vol salvar segons la lley de Déu mana. En aquest món sols de pas nos hi trobém; ab aixó evitém la tentació,

UN ARTISTA LABORIOS.

¿Veuen aquest petit quadro? Pues ara l' ha comensat, y fa... dotze ó tretze mesos que 'l tè cobrat... y menjat.

fugim del perill... Estás molt distreta... ¿Per qué miras cap allí?

—¿Jo?

—¿Vols negar'ho?

—Es que...

—Acabo d' observar'ho.

—Es que allí...

—Bo, ¿per qué 't giras?

¿Aquests son modos d' estar à la iglesia?... No, ja 't dich...

—Es que allí veig à l' Enrich que no fa més que mirar.

—¿De veras? Es un heretje!

Si n' hi ha un tip d' aquest badoch...

¡fer l' amor en aquest lloch!

¡Jesús!... Ja 't dich que t' un fetje!

—Bè, per xó no cridi tant,

la gent se n' entera y...

—Lo milló' es ferlo vení,

fesli senya d' aquí estant.

Aixís haurá de resar

ab nosaltras, que sufreixi;

aixís potsè 's redimeixi

de lo molt que deu pecar.

¡Ay, Dèu me dongui paciència!

—Ja vé, ja se n' ha adonat!

—¿Sí? donchs ara del pecat purgará la penitencia.

—¿Cóm va, donya Rosalía?

¿Y vosté, Riteta?

—Jo...

—Volía venir; però

francament, no m' atrevía,

Si no 'm crida...

—Jo li he dit

perque no 's distregui més

ab vosté, y perque resés

ab nosaltres.

—('M' ha partit!)

—Primer una salve... «Dèu

vos salve, Maria...» Bè,

¿qué no seguíu?

—(Anantse á alzar.) Seguiré allá ahont vulguí, no 'm sab gréu.

—Vaja, home, no 's moguí... «plena sou vos de gracia...»

—(A Rita) (Tu sí

que 'n tens de gracia ¡hasta allí!)

—(La mamá 'ns vigila.)

—¡Nená!

lo que fas no ho fá ningú.

—Pero, mamá...

—Ja 't daré...

«lo senyor es en vos...»

—(Bè,

y jo aquí m' estich ab tú!)

—Vaja... «entre todas las donas...»

—(Jo sí que m' hi trobo are.

¡Ay, Riteta, si ta mare fés dugas dormidas bonas!)

—«Y beneyt lo fruyt del vostre sant ventre...»

—('M sembla qu' aixó

es quasi 'l que ha dit milló

de tot aquest Pare-nostre!)

—«Jesús.»

—Que li valgui Dèu.

—¿Qué diu?

—Dispensi, 'm pensava

que algú per 'aquí estornudava, com ha dit ¡Jesús!

—Dèu mèu!

Aixó no ho aguanto més!

—Pero, mamá...

—Fuig d' aquí:

encare 'm faria dí

tots 'ls salms á l' inrevés!

—Reportis, mamá.

—¡Oh, no!

—Senyora...

—¡Desvergonyit!

—Pero, escolti, si 'l que ha dit

'ls salms al revés soch jo!

JUST ALEIX.

Lo cabildo catedral, demostrant més interés que l' Ajuntament en favor del patrimoni dels pobres, ha cambiat los canonjes que en representació del citat cabildo forman part de la Junta del Hospital.

Cad' any se fa 'l nombrament; pero cad' any eran reelegits los mateixos, menos enguany que per setze vots contra tres han sigut renovats.

Aixó per una part.

Per altra banda la Junta provincial de Beneficencia, assessorada degudament, ha comunicat á la del Hospital de Santa Creu que s' oposa en un tot á la enagenació del Teatre Principal.

Tot se conjura contra 'ls propòsits conquistadors del marqués de Alella.

Y aquest, més ferm que may, entaula procediments judicials perque l' antich teatre se li venga sinó de grat per forsa.

¿«NINOS» SEVILLANOS?

Si aixó que 'ls diuen de niños no fos una gran mentida, la dida que 'ls traginés... ¡no 'ls dich palla... pobra dida!

LA SALVACIÓ D' UN TEATRO.

Van troná ab comedia y drama,
van troná ab la *troupe* francesa,
van contractá aquesta dona...
y aixó va salvar la empresa.

Es una manera molt especial de protegir als pobres. Perque encare que diu tothom que 'l Teatre Principal val inmensament més dels 280,000 duros que 'n dona D. Camilo, lo cert es que 'l flamant Sr. Marqués pensa que 'n val menos y que comprantlo fa un favor als desgraciats.

Si arriba á sortirse ab la seva, li aconsellém que decori 'l seu escut de noblesa en una forma pintoresca.

En un quartel, un prestatje d' ampollas de vi d' Alella y á l' altre, una xeringa..., símbol de l' ajuda que pensa donar als pobres del Hospital.

Y si la xeringa li sembla un utensili massa realista, podrá posarhi un dogal qu' es més romántich.

La moda tè capritxos molt extranyos.

Sembla que actualment predominará lo color vert en los vestits de las senyoras.

Gran alegría dels *Tenorios*, que 's dedican á la conquista.

Lo vert vol dir esperança.

Pero voldir també menjar pèls adest.

No passa sessió del Ajuntament sense que s' aprobin comptes de fonsista.

Los uns van sortint darrera dels altres ab una regularitat aterradora.

Si arriban á presentar-se tots de un cop, hasta las estátuas de D. Jaume y de Fivaller haurían caygut d' espatllas.

Mr. Martín podrá dir: —Lo Sr. Echegaray m' ha usurpat un títul. Senyors, lo verdader autor de *Manantial que no se agota*, es un servidor de vostés

•••

En una de las ultimas sessions va presentarse'n un, que sigué llegit per haverho demanat aixís lo Sr. Gassull.

En ell hi figurava la següent partida:

«Per instalació de una cuyna durant la permanencia del rey de Portugal á Barcelona: 10,000 pesetas.»

¡Dos mil duros per la instalació de una cuyna! Casi podían ferse las cacerolas de plata y las paelas d' or.

Prénguin nota de aquest detall los presidents de societats obreras que abogan en pro de la continuació de D. Francisco en l' Alcaldía.

Davant de una cuyna de 10,000 pessetas, no hi haurá president de societat obrera que no s' entussiasmi.

A Madrit, dos joves que s' estimavan contra la voluntat del seus pares, van ajonellarse davant de un capellá qu' estava celebrant, y en lo moment de girarse pera dir: «*Ite, missa est.*» van declarar que 's casavan.

Y ja 'ls tením casats, y ben casats, segons las prescripcions del concili de Trento.

Lo mateix han fet dos joves barcelonins en la parroquia de la Concepció. Sols que aquí no 'ls ha valgut l' estratagema, perque 'l capellá que deya la missa quan ells van ajonellárseli als peus no era 'l rector de la parroquia, y perque 'l casament siga válit se necessita que 'l celebrant siga 'l rector.

No perdin de vista aquest contratemps los enamorats que vulgan seguir la moda.

Una moda que te desesperats a's capellans.

Perque es lo qu' ells diuen: — No falta sinó que

tothom se casi aixís per sorpresa... ¿qui pagarà á la Iglesia los confits de la boda?

Divendres de la senmana anterior se verificá la solemne obertura de la Exposició flotant, instalada en lo vapor *Conde de Vilana*.

La embarcació, convertida en Palau de la industria, presenta magnífich aspecte, haventhi algunas instalacions notables, que no podran menos de cridar l'atenció dels paissos que 'l vapor visiti.

Lo Sr. Conde de Vilana, ab una perseverancia que l'honra y ab una forsa de voluntat indomable, ha fet un acte de patriotisme, que desitjém trobi la deguda recompensa, com ha trobat ja 'ls elogis de tots los bons espanyols.

En realitat la importació á América dels nostres productes industrials pot contenir l'emigració dels nostres treballadors.

Un detall:

Assistí al acte de la inauguració—¿cóm havia de faltarhi!—l'insigne ciudadá benemérit.

Pero l'acte estava anunciat per dos quarts de quatre de la tarde y no s'efectuá fins á dos quarts de cinch. D. Francisco, olvidant que la puntualitat es la cortesia dels reys y per extensió també la dels marquesos, va fer una hora tart.

—¿Y aixó que hi ha *lunch!*—deya un dels concurrents.

Alguns industrials y comerciants pensan celebrar una reunió al objecte de parlar de la conveniencia d'establir un teléfono entre Barcelona y Madrid.

Si 'l teléfono s'estableix, los barcelonins podrem parlar ab los madrilenys á qualsevol hora del día ó de la nit, y es lo que diu lo refrán: «Parlant la gent s'entenen.»

—No, may—salta un catalanista *enragé*—ab teléfono ó sense teléfono, los barcelonins y 'ls madrilenys es impossible que 'ns entenguém.

Ab la persecució que sufreixen los vigilants encarregats de obrir las portas als vehins, pot donarse 'l cas de que un día que retirin tart, refiats de trobar al vigilant al seu puesto, 'l trobin prés.

Y avants de passar la nit á la serena, lo qual no té res de higiénich, dirigéxinse al carrer de Fontanella, núm. 34: dongan dos pichs, y no parin fins que 'ls obrin.

Es fácil que surti al balcó lo catalá ilustre embolicat ab una bata y ab la gorreta de dormir encasquetada, lo qual no deixa de oferir grans atractius.

—¿Qué tením?—dirá l'ilustre marqués.

—Res, que han agafat al vigilant del meu carrer, y jo 'm quedo sense poder entrar á casa.

—¿Y á mí qué m'explica?

—¿Cóm qué li explico! .. ¿No han agafat á aquell bon home por ordre de vosté?

Donchs, una de dos: ó 'l deixa anar, ó crida á la seva minyona y 'm fa parar un catre, que lo qu' es jo, al carrer no m'hi quedo.

El *bobo de Coria* ho deya:

«El acto resultó conmovedor.»

—¿Quín acte?—preguntarán vostés.

—Lo bateig de una dona y un nen protestants qu'estant en la suma miseria, van ser socorreguts, després de lo qual se 'ls doná entenent de convertirse al catolicisme.

Lo bateig tingué efecte en la parroquia de la Concepció havent sigut apadrinats los *catecúmenos* pèls marquesos de Olérdula.

Figúrinse si l'acte havia de resultar conmovedor.

Segueix el *bobo de Coria*:

«Numerosa y distinguida concurrencia, en la que abundaban las bellezas juveniles más selectas de Barcelona (¡ah salao!) presenció la ceremonia que tuvo digno final en el palacio episcopal, donde el señor Obispo, administró el sacramento de la Confirmación á los recién ingresados en nuestra comunión.»

¿En nuestra comunión? ¿Vol dir aixó que á las recién batejadas las han nombradas socias del cassino de la Plassa Real?

En lo *Diari Mercantil* han aparegut uns documents catalans, desenterrats per lo revister taurí D. M. Moliné Roca, donant compte de duas corridas de toros, efectuadas á Barcelona lo dimecres y 'l dijous de janer de 1677.

Després de descriure la plassa, explica la corrida (la *cursa*, com diria la *Renaixensa* ó la *Festa de correr toros* com deyan nostres antepassats) en los següents termes:

«Cerca las tres horas comensaren á sonar las trompetas en dita Plassa y luego isqué de Palacio lo Excmo. senyor Duch de Monteleon ab dos criats vestits de llama encarnada y voltá tota la Plassa ab molta altra gent de peu toreadors trahent tota la demás gent fora y luego isqué un toro per la porta davant lo portal de mar, al qual li tiraren moltas fletxas fentlo corre, y lo caballero á caballo ab sa llansa pegant al toro, y aixís los demás anant eixint toros fins á vuit, matantlos tots y dita festa fou acabada no haventhi prés dany algú, gracias á Nostre Senyor.»

A la Festa de correr toros van assistirhi 'ls concellers.

¿Quína desilusió pèls catalanistas!

Y lo més particular es que la corrida 's donava al hivern, pel janer, y en día de feyna.

¿Y encare dirán que 'ls nostres antepassats no sabían divertirse!

D. Francisco ha acceptat la presidencia del certámen de la *Juventud católica*.

La repartició de premis s'efectuará 'l diumenje 12 de maig.

Y com la *Juventud católica* 's compon exclusivament de carlistas, suposo que D. Francisco farà tot lo possible per donarlos gust.

Y assistirá al acte ab la boyna encasquetada fins al arranch de las patillas.

Regna gran activitat en la Casa gran.

Tots están empenyats en que l'entarugament dels principals carrers del Ensanche siga un fet avants del próxim desembre, época de la renovació parcial dels ajuntaments.

Hi ha que aprofitar lo temps.

Los regidors passan; los tarugos quedan.

LLIBRERÍA LOPEZ — RAMBLA DEL MITJ, 20

OBRA NOTABLE

JUDAS DE KERIOT

POEMA DRAMÀTICH

PER

FREDERICH SOLER

que 's representa ab gran èxit

en lo

TEATRO CATALÀ (Romea)

Forma un elegant tomo en fóleo,
edició de luxó.

Preu: 3 pessetas.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuó, ó bè en sellos de franqueig, al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responém de extravíos, no remetent ademés 3 rals pèl certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

La banda municipal ha sigut contratada pera donar una serie de concerts en la Exposició espanyola de Londres.

No es d'extranyar la preferencia que han donat los inglesos á la banda municipal.

Deuhen haver sapigut que 'ls músichs acreditan no sè quinas cantitats del Ajuntament, y aixó 'ls haurá fet simpátichs al fills de las islas británicas.

Inglesos ab inglesos sempre 's protegeixen.

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA 1.ª—Co-pi-a-dó.
2. XARADA II.—A-gui-la.
3. ENDAVINALLA.—Cara.
4. MUDANSA.—Porta-Torta-Morta-Forta.
5. TRENCA-CLOSCAS.—Olot-Piera-Sans-Gracia.
6. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—Calderon.
7. ROMBO.—

M
L L O P
L L O R E T
M O R A T I N
P E T R A
T I A
N

8. GEROGLÍFICH.—Com més compras més gas-tas.

XARADAS.

I.
Estimada Prima y quatre, flor y quatre-hu del amor, segona de mas venturas: des qu' ets quarta y quinta al món, cap home. primera y tersa t' ha dat, ab més fé que jo. Mon amor quinta y primera d' aquell felissíssim jorn, que com pagés que tres-quinta davant d' un aparador, me va caure la tres-doble contemplant tas perfeccions, quan estrenavas aquella tersa y prima de co'ors.

Desde llavors que suspiro per ferme mereixedor de ta ma quarta-doblada que sembla un pomet de flors. Ja sè que tens quinta-doble paraula, á un altre senyor; més la tersa, quinta y quarta li espolsaré si ell te vol, y si ni ab aixó t' alcanço prega á Dèu per 'quest minyó, puig, cego de amor y d' ira, juro que faré una Tot.

T. T. T.

II.

PERDUA.—Desde 'l carrer del Dos fins á la Plassa de Sant Feliph Tres-quart se va perdre una troca de dos-prima. Quint qui li porti cinch Sra. Quarta-hu, Total, número 82, se li donarán las gracias.

JAPET DE L' ORGA.

ANAGRAMA.

Lo poble que tè total pot dir no li falta res puig ella es lo principal pèl tot de industria y comers.

P. BERMUDAS.

SOBRE 'L FAMÓS CRIM.

A copia de llegir diaris aquest desventurat vell está aturdit de tal modo, que hasta li bull lo cervell.

ENDAVINALLA.

Soch bestia tan mansa qu' altra no 'n veurás, y soch una fiera mirat per detrás.

J. TERRI.

TRENCA-CLOSCAS.

TU, EN LLUÍS ROCA ERA CABO.

Formar ab aquestas lletras lo nom de cinch carrers de Barcelona.

JOSEPH PEP Y C.^a

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

1	2	3	4	5	6	7	—Carrer de Barcelona.
1	2	5	5	7	2	—Poble de Catalunya.	
5	4	1	7	2	—Nació europea.		
1	2	6	1	—Poble de Catalunya.			
2	6	2	—Nom de dona.				
1	7	—Nota musical.					
3	—Consonant.						
2	1	—N' hi ha en los jochs de cartas.					
6	2	1	—Part de la persona.				
2	7	3	2	—Gran opera.			
1	4	5	7	2	—Poble de Catalunya.		
2	3	4	2	6	2	—Dependencia de Estat.	
1	2	5	3	7	6	2	—Un peix.

JO Y LA CUSINA.

TERS DE SÍLABAS

.. ..
.. ..
.. ..

Primera ratlla vertical y horisontal, nom de dona.—Segona, un arbre.—Tercera, regió espanyola.

UN AFICIONAT.

GEROGLÍFICH.

× . C
×
Tu Nom
E

J. Usón.

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 23.